

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

חלילה נ' המוסד לביטוח לאומי

בל 10382/10

1

בפני כב' השופטת דיתה פרוז'נין – נשיאה

חלילה ואח'

התובעים

נגד

המוסד לביטוח לאומי

הנתבע

היועץ המשפטי לממשלה

מתייצב

2

8

9

10

11

12

13

14

15

16

נוכחים:

בא כוח התובעים עו"ד בסאם כרכבי ועו"ד סופי טיקוצקי
בא כוח תובע עו"ד מוחמד דיק
בא כוח הנתבע עו"ד דנה תמר
בא כוח היועמ"ש לממשלה עו"ד רננה אמיר

פדוטוקול

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

ב"כ היועמ"ש לממשלה: הנושא לא הובא בפני היועמ"ש לממשלה, ההודעה שהוגשה לבית הדין הוגשה על ידי בכירי הפרקליטות ומשרדי הממשלה הנוגעים בדבר. אם היועמ"ש רוצה להביע עמדתו אז בוודאי זה מובא בפני היועמ"ש לממשלה באופן אישי.

ב"כ התובעים: לגופה של העמדה, העמדה היא מפלנטה אחרת, יש פסיקה של בית הדין הארצי שאישרה פסק דין קודם, מפנה לפסי"ד מגינון, נקבעה הלכה.

ב"כ הנתבע: בית הדין אינו יכול להכריע לגבי משרד הפנים, בית הדין יכול להכריע לגבי ביטוח לאומי, בתקיפה ישירה אי אפשר לתקוף את החלטת משרד הפנים, אלא בתקיפה עקיפה בבית הדין.

ב"כ התובעים: השאלה הינה האם קטין שהוריו תושבי ישראל, ואין מחלוקת לגבי תושבותם, ישנו תיק ששני ההורים תושבי ישראל, הילד נולד בארה"ב שהאב נסע ללמוד שם, ושחזר אמרו לו שאי אפשר להנפיק תושבות לילד ויש להמתין שנתיים.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

1

2

3

4 ב"כ הנתבע: ניתן לפני שבועיים בג"צ שאני מגישה אותו, הבג"צ מתייחס בדיוק לאותה סוגיה,
5 מעמדם של קטינים שאחד מהוריו תושב, הבג"צ חד משמעי ועונה על השאלה, ולאור פסק הדין
6 משתנה כל התמונה בתיק זה. בג"צ 11044/04 דימטרי סלומטין ואח' נ' שר הבריאות ואח'. כל
7 ההליך של הדיון במסגרת הבג"צ בתיק זה הוא בדיוק על הסעיפים הרלבנטיים לנו, סעיף 2(א) לחוק,
8 הענקת ביטוח בריאות לקטינים שאחד מחוריהם תושב ואין מחלוקת שהם נמצאים פה, שמעמדם
9 טרם הוסדר במשרד הפנים, וזאת לפי המצב לאחר התיקון לחוק, וחיקוקו של סעיף 2(א) לחוק
10 ביטוח לאומי שלפיו מי שזכאי לביטוח בריאות הוא תושב. הסעיפים הרלבנטיים הינם 26,27
11 וההכרעה הסופית בסעיף 31 לבג"צ. לפי בג"צ זה ישנה חובה מוגברת של מדינת ישראל כלפי
12 תושביה, ומי שהוא לא תושב ישראל לא זכאי לזכויות מכוח חוק ביטוח בריאות למעט הסדר שקיים
13 מכוח חוק בריאות ומכסה את כל הקטינים שנולדים בישראל ומעמדם לא מוסדר. לפיכך המצב
14 לאחר בג"צ זה, ומאחר שהבג"צ מבהיר שלפי חוראות החוק אין לקטינים אלה זכויות לפי החוק,
15 אין אלא לדחות את התביעות בהתאם לבג"צ ולחוק.

16

17 ב"כ התובעים: פסק הדין מלפני שבועיים, פסק הדין מתייחס לקבוצה אחרת של קטינים, אנו נלמד
18 את פסק הדין. פסק הדין מתייחס לקטינים שמעמדם מוטל בספק בגלל אבהות של ההורה התושב.
19 מפנה לסעיף 9 שאין להקיש למקרים של קטינים תושבי מזרח ירושלים.

20

21 ב"כ הנתבע: הסעיפים שחברי מצטט הן של טענות הצדדים, העותרים ניסו להתבסס על ההסדר
22 בבג"צ 2100 שמכוחו נוצר הסדר של מתן מספרים מזהים בהליך מקוצר לילדים שנולדו בישראל
23 שאחד מההורים תושב. המשיבים, ביניהם גם הנתבע, אך אל ברור מי מהמשיבים סייגו בסעיף 9 את
24 טענת העותרים ואמרו שמדובר בהסדר שהושג לפני שחוקק סעיף 2(א) לחוק, זה הסייג הראשון
25 והחשוב בענייננו, וכן שמדובר בילדים שמעמדם לא הוסדר עקב בעיית אבהות שטרם הוכרעה, אך
26 הסיפא הזו אינה רלבנטית לבג"צ, כי בית המשפט העליון ערך דיון מקיף בשאלת תושבות ומעמדם
27 של קטינים שאינם עונים על הגדרת תושבות ומשרד הפנים לא העניק להם תושבות, וחד משמעית
28 אמר שלא. מאחר שההסדר הדיוני בבג"צ 2100 ניתן לפני חקיקת סעיף 2(א) לחוק ופסק הדין
29 שהגשתי, הנתבע יערוך בחינה מחודשת של כל הנושא ויבחן אף את כתבי ההגנה שהוגשו בתיקים
30 אלה, תיערוך בחינה מחודשת בשאלת מתן התוקף של מתן מספרים מזהים לקטינים מתחת לגיל
31 שנה, קל וחומר לגבי ענייננו. הנתבע סבור שיש לדחות את התביעות על הסף לאור האמור בבג"צ
32 שהצגתי, מכוח החוק והפסיקה הקיימת.

33

34 ב"כ התובעים: מפנה לסעיף 14 בבג"צ שהוגש, ההכרעה תלויה טענות ונסיבות.

35

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

1
2
3 ב"כ הנתבע: בהכרעה של הבג"צ יש הכרעה כללית שקטינים שמעמדם לא הוסדר לא חוסים תחת
4 חוק ביטוח בריאות, וגם התיק ששני ההורים תושבים יש בעיה להפרידו כעת, עליהם לפתור תיק זה
5 מול משרד הפנים.
6
7 ב"כ התובעים: אני מסכים שיש להפריד את התיק האמור ואודיע את מספרו, יש עוד שני תיקים
8 שנודיע לגביהם, ושני תיקים נוספים שהגענו להסדר עם הנתבע.
9 יש שתי מחלוקות, הטענה הראשונה אומרת שאם זכאות של קטין שאחד משני הוריו הוא תושב
10 ישראל ושאין מחלוקת שהורה תושב כי הקטין שוהה עם ההורה התושב בישראל, האם זכאותו
11 לביטוח בריאות מותנית ברישום במשרד הפנים – זוהי שאלה משותפת לתיקים. אנו נלמד את
12 הבג"צ שהוגש היום ונודיע את עמדתנו.
13 נניח שייקבע שחייב הקטין רישום במשרד הפנים, זהו אינו סוף פסוק, יש כמה קטגוריות. יש את
14 התקיפה העקיפה של החלטת משרד הפנים, ויש מקרים למשל שאנשים ניגשים להגיש את הבקשה
15 ומשרד הפנים לא מוכן לקבל אותה. לדוגמא, יש קטינים שגרים עם הסבא והסבא והם
16 אפטרופוסים חוקיים, ומשרד הפנים מסרבים אפילו לקחת ממנו בקשה. קטגוריה שלישית הם
17 אותם מקרים בהם מפעילים את הנוהל של משרד הפנים שאומר שעד שתוכיח שנתיים השתקעות אי
18 אפשר לרשום את הילד, זו תקיפה עקיפה של כל הנוהל ולא של מקרה פרטני. יש קטגוריה נוספת של
19 בקשות לרישום שתקועות שנים במשרד הפנים בלי שניתנת החלטה, או שמוגש ערר פנימי שלא
20 מוכרע. כל הקטגוריות האלה ונוספות מחייבות דיון פרטני.
21 אם תהיה החלטה שתאמר שזה לא תלוי ברישום של משרד הפנים, לא יהיה צורך לדון.
22 אני מסתמך על סעיף 3(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי שקובע שהילד לא רשום צריך להגיש בקשה
23 נפרדת, ואם צריך להגיש בקשה נפרדת משמע שהתשובה לא החלטית, יש מקרים שכן ויש מקרים
24 שלא.
25 יש מקרים שבמשפחה אחת חלק מהילדים רשומים ואחרים לא, אח אחד הולך לרופא והשני שאוכל
26 איתו באותה צלחת לא מקבל ביטוח בריאות. מדובר בילדים פעוטים, ומדובר בדיני נפשות.
27
28 ב"כ הנתבע: נמצאת בדיון נציגת המדינה, הנוהל של השנתיים, מעבר לכך שהוא לא נוהל של הנתבע,
29 חוגשו בעניין עתירות, ועמדת המדינה והפסיקה היא חד משמעית לגבי הנוהל של שנתיים, ולא ברור
30 מדוע פנו באותו נושא לבית הדין לעבודה. אני מפנה לעת"מ 5718/09 בבית משפט עליון, המדינה
31 ערערה נגד הודא מוחמד, הדיון המשפטי היה לגבי נהלים של משרד הפנים ודיון מעמיק בנושא
32 הנהלים, לגופו של עניין הנוהל חזק כבר אושר, שכל אדם או קטין צריך להמתין שנתיים כדי להוכיח
33 מרכז חיים. אנו נימקנו את כל הטענות בכתבי ההגנה שלנו, וכיום יש גם פסיקה בבג"צ, אנו טוענים
34 שהתובעים צריכים להגיש תביעה ולתקוף מול משרד הפנים. יש לציין שמשרד הפנים אף דוחה
35

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

1

2 בקשות גם לאחר שנתיים המתנה, משרד הפנים מסתמך על חקירות שלנו ודוחה בקשות, הנוהל לא
3 אושר סתם כך, תבדיקה של שנתיים מרכז חיים יש לה בסיס במציאות.

4

5 עו"ד מוחמד דיק: לגבי המקרה שאני מייצג, מדובר בילדים קטינים שנמצאים עם הסכנת שהינה
6 אפוטרופסית, האבא נעלמו עקבותיו והאם תושבת שטחים, ויש וועדה במשרד הפנים שדנה בנושא
7 הילדים.

8

9 ב"כ הנתבע: לצורך השאלה המקדמית נהיה מוכנים שהחלטה תינתן בכל התיקים, אך בכל תיק יש
10 שאלות אחרות, יש שאלה מדוע נדחו במשרד הפנים, לצורך השאלות העובדתיות אין לאחד את
11 התיקים.

12

13 ב"כ התובע: בתיק בל 1556/09 הוגשו סיכומי תובע, עדיין לא הוגשו סיכומי נתבע. אנו מבקשים
14 להפריד שני תיקים ושהמחלוקת שלחם על תושבות, מדובר בתיק בל 11646-09-10 ובתיק בל 30809-
15 02-11 בו יש מחלוקת ביחס לתושבות, וכך תיק שמספרו 5223-11-10 שלגביו אני מנהל מו"מ עם
16 עו"ד בלום. יש עוד 5 תיקים שיש לצרפם לתביעה זו שמספרם: 1821-09-10 גיובראן, 52438-
17 01-11 גאנם, 41007-03-11 סרסור, 53097-08-10 דבש, 35105-04-11 מחמוד.

18

19 ב"כ הנתבע: אני מסכימה להפרדה של תיק 11646-09-10.

20

21

22

החלטה

23

24 1. התיקים המפורטים להלן יופרדו מן התיקים המתבררים בשלב זה במשותף: 11646-09-10,

25 30809-02-11 ותיק 5223-11-10.

26 2. ב"כ הנתבע תודיע תוך 10 ימים אם יש הסכמה לצרף את התיקים שמספריהם מופיעים

27 לעיל מול השי 16-17 בפרוטוקול לתיקים שמתבררים במשותף.

28 3. לנוכח השאלות המשפטיות המתעוררות בתיקים אלה, ולנוכח האמור בפסקי הדין שניתנו

29 לאחרונה, סבורה אני כי מן הראוי לפצל את הדיון כך שיידונו תחילה השאלות המשפטיות

30 המתעוררות כאמור לעיל. אף כי פיצול הדיון אינו רצוי בדרך כלל, והוא עלול להאריך את

31 ההליכים שלא לצורך, בענייננו מן הראוי לברר שאלות משפטיות אלה תחילה.

32 4. לפיכך, יגישו הצדדים סיכומיהם בשאלות המפורטות להלן:

33 א. האם זכאותו של קטין שאחד משני הוריו הוא תושב ישראל, והקטין שווה עם

34 ההורה שהינו תושב ישראל, זכאי לביטוח בריאות מכוח חוק ביטוח בריאות

35 ממלכתי או שזכאותו מותנית ברישום במרשם האוכלוסין.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14

ב. האם ניתן לתקוף בתקיפה עקיפה את החלטות משרד הפנים לגבי רישום הקטינים בבית דין זה.

5. בי"כ התובעים יגיש סיכומיו בשאלות שלעיל תוך 30 יום.

6. בי"כ הנתבע תגיש סיכומיה תוך 30 יום מיום שיומצאו לידיה סיכומי התובעים.

ניתנה והודעה היום י' תמוז תשע"א, 12/07/2011 במעמד הנוכחים.

ד. פוע'א

דיתה פרוז'נין, נשיאה

15
16